

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvégi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kéziratok visszaadása
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A válság.

A kibontakozás egyelőre csak a kulisz-
 szák mögött készül, de nem valami biz-
 tató eredménnyel, mert erősen bele-
 nyulnak a személyi motivumok, meg egyes
 függetlenségieknek, leginkább a bank-
 csoportnak az a törekvése, hogy a koalíció
 felbontásával a függetlenségi párt magá-
 ban vegye át a kormányt. Ennek ugyan
 nem fog útjába állani sem a néppárt, sem
 az alkotmánypárt, de bajosan hisszük,
 hogy a függetlenségi párt annyira meg-
 adja magát, hogy vállalhassa a feltétele-
 ket, melyeket ez esetben Bécsből ki fognak
 tűzni. Kossuth nagy energiával, elisme-
 résre méltó nyíltsággal és ritka önuralom-
 mal fáradozik azon, hogy lecsendesítse és
 fegyelmezze pártjának háborgó elemeit;
 vajha teljes siker kísérné fáradozását,
 mert ettől függ a válság alkotmányos
 megoldása.

Ujabb értesüléseink a válságról a követ-
 kező:

Wekerle Sándor ma délelőtt fölkereste
 miniszter társait, Kossuthot, Apponyit, Andrássyt.
 Zichy Aladárt, akikkel együttesen tanácskozott,
 Informálta őket a királynál és a trónörökös-
 nél volt audienciájáról, mely utóbbi teljes két óra
 hosszat tartott s a melynek folyamán a trón-
 örökös egész politikai felfogásával ismertette

meg a miniszterelnököt. Elmondotta, hogy a
 király is, a trónörökös is azon az állásponton
 van, hogy a koalíció addig föl nem bomolhat,
 amíg az általános választói jogot meg nem al-
 kotta. De ha fölbomlik, az a csoport kapja
 meg a kormányzást, amely a paktum végrehaj-
 tására vállalkozik.

A bécsi körök álláspontja.

Bécs, április 28. Wekerle Sándor minisz-
 terelnöknek tegnapi audienciája Ferenc Ferdinánd
 trónörökösénél, melynek, úgy látszik, meg
 volt az az eredménye, hogy Wekerle elő tudott
 idézni az udvarnál egy olyan irányzatot, amely
 hajlandó a koalíció és a koalíciós kormány se-
 gítségére sietni.

A bécsi politikai körök meggyőződése az,
 hogy a magyar kormány rekonstrukciója fog
 bekövetkezni. Valószínűnek tartják, hogy We-
 kerle Sándor elnöksége alatt úgy alakul meg
 az új kormány, hogy abban nem lesz benne
 sem gróf Andrássy, sem Günther Antal, se
 Darányi Ignác, se gróf Zichy Jenő. Günther és
 Darányi helyét függetlenségi politikusokkal tölt-
 tik be, nemkülönben a király személye körüli
 miniszter is valamelyik függetlenségi párti
 arisztokrata lesz. Csak az a kétes még, hogy a
 belügyi tárcát ki veszi át. Az udvar abba nem
 hajlandó belemenni, hogy az esetleges új vá-
 lasztásokat negyvennyolcas politikus vezesse.

Az új kabinetnek egyedüli és kizárólagos

feladata lenne amellet, hogy az állami szük-
 ségletek fedezéséről tartoznék gondoskodni, a
 választójogi reform megvalósításig. — De tel-
 jesen kizárt dolog, hogy az udvar akár katonai
 téren, akár a bankügy kérdésében bármily leg-
 csekélyebb koncessziót adjon is meg. Nem
 tesznek kifogást az ellen, ha a függetlenségi
 párt elvben ragaszkodik az önálló bankhoz, ha
 egyébként arra az álláspontra helyezkedik, hogy
 az opportunitás okából egyelőre nem firtatja
 ezt a kérdést. Ha a negyvennyolcas többség
 ezt az álláspontot hajlandó elfogadni, úgy a
 kibontakozás igen hamarosan létrejöhet.

Függetlenségi kabinet.

A függetlenségi párton erős törekvés mu-
 tatkozik, amelynek célja függetlenségi kabinet
 kiforszírozása. Hatvanhetes körökben ezt lehe-
 tetlennek mondják.

De kérdés az, hogy sikerül-e az ellenszen-
 vetek lezserelni. Minden valószínűség szerint
 emberáldozatra lesz szükség, hogy a háborgó
 függetlenségi tenger elcsöndesedjék.

Andrássy nyilatkozata.

Gróf Andrássy Gyulát ma este tudvalevő-
 leg élesen aposztrofálták a függetlenségi párt-
 körben. Gróf Andrássy Gyula e támadásra
 vonatkozólag ma azok előtt, kikkel érintkezett,
 csodálkozásának adott kilejezést a fölött, hogy
 a mostani súlyos helyzetben miképen lehet

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A szőlőhegy nyáron.

— A Holnap szerint. —

Nem látni most már a szőlőhegyet,
 A hegy husát nem látni Meztelen, —
 Magára szedte zöld szőnyeg ruháját
 S virul és pompázik az Esztelen.

Barna Emlőjét felcicomázta
 Buja esőtől duzzadt a termő Izom
 A piros gyöngygerezd ím Embrióban
 S képzeletben én már Nagyokat iszom.

Karók serege vig-meredten áll,
 Lilába árnyékol a függő sugár,
 S a száraz zöld fűben egy leányka vár...

?

Elmult december, január, február:
 Az őriás kigyót eszi a jaguár
 Ilyen verseket ír babicsmihály
 Csak hogy itt van már a tavasz!

— nem: a Nyár...
 S a kis leány a dombon nem hiába vár...
 'sz jönnek a katonák Boszniából Már!

Yaj-Yajj.

A dal varázsa.

Irta: Orbán János.

Bukarest külvárosának egy harmadrendű
 vendéglőjében vagyunk. Izléstelenül kiöltözött
 pincérleányok szolgálják ki a vendégeket, kik-
 nek legnagyobb része diákokból áll. Akik nem
 csupán a szesz kedvéért jönnek ide, hanem
 azért is, hogy a hidegtől átfázott testüket me-
 legítsék. Délelőtt bátran viselhetné e vendéglő
 a »Közmelegedő« nevet.

Már korán reggel zsufolásig megtelik fázó,
 didergő diákokkal e terem, csak délfelé kezd
 aztán néptelenebb lenni.

Este aztán meg van a közönséges korcsmai
 színezete. A füstös ivószoba menyeczetéről két
 águ petroleum lámpa szórja halvány sárga fé-
 nyét a tarka abroszokkal betertett asztalokra.
 Egyik sarokban három tagból álló zenekar va-
 lami ósdi, melancholicus oláh nótát játszik. A
 clarinett sívító hangjától alig hallatszik a kontrás
 és gordonos kíséző játéka.

Majd egy féktelen duhaj dallamú nótába
 csap át a banda. A vendégek arca percről-
 percre derübb lesz. A szemek ragyogni
 kezdenek, a vér jobban kezd szaladgálni az
 ereken a duhaj nóta hallatára.

Több asztaltól majdnem egyszerre hallik a
 parancs: bort hozzon! Bort ide? Az előbb még
 jobbára üres asztalok megtelnek bort és pá-
 linkát tartalmazó üvegekkel. Egyesek, kiknek
 kevesebb pénzük van, pálinkát isznak. Fújja a
 klarinétos teli tüdővel a nótát... s a bor
 fogy jobban, egyre jobban, a lázító dal varázsa
 alatt.

A terem közepén álló nagy kerek asztal-
 nál három diák borozgatott. Ugy látszik a be-
 szélgetés egyiknek sem volt inyére, mivel a
 fiatalabbik állandóan az égő lámpát bámulta,
 míg az öregebbik diák foggpiszkálással bibelő-
 dött. A középső, egy pufók arcú ifju fejét
 karjára támasztva mereven nézdegélt maga elé
 a mozaik mintájú abroszra.

Ő reájuk nem volt oly hatással a forra-
 dalmi duhaj nóta, mint pl. a szomszéd asztal-
 nál ülő két kollegájokra, kik jókedvükben cson-
 tos ökleikkel úgy döngötték az asztalt, hogy
 majdnem összetört.

— Kisasszony! Szívesen látunk egy pohár
 borra! Gyere, ülj ide! — invitálta meg az

Tennisz

színes női

színes gyermek

valódi amerikai

Chassala szandál

cipők

legjobb minőségben

REICHARD

áruházában kaphatók.

folyton személyes szempontokat követni. De ettől eltekintve, nem tudja, ugymond, megérteni, miért háborognak annyira némely függatlenségek. Elvégre az ő beszéde nem volt támadó jellegű, éppen ellenkezőleg. Ami az ő személyét illeti, ha csak az a kibontakozás akadály, ő szívesen félre áll.

Kihallgatások.

A király mielőtt véglegesen döntene, tudvalevőleg meg akarja hallgatni a mostani pártok vezetőembereit és a pártokhoz tartozó politikusok közül azokat, akiknek a véleménye irányadó. Ezek között szerepel gróf Tisza István is.

Neki az az álláspontja, hogy a helyzet csak a koalíció pártjaival szanálható. A bankkérés kikapcsolásával olyan kompromisszumot kell kötni, amely lehetővé teszi az alkotmányos gépezet funkcionálását. Kihallgatja még a király Justh Gyulát, Bánffy, Dezsőffy és Lukács Lászlót.

A miniszterek felmentése.

Bécs, április 28. A király a kabinet lemondását elfogadta s a felmentésről szóló királyi kézirat holnap fog megjelenni a hivatalos lapban.

Török forradalom.

Abdul Hamid letétele.

Berlin, április 28. A Tageblatt konstantinápolyi tudósítója, ki szem- és fültanuja volt Abdul Hamid szultán letételének, azt jelenti, hogy Abdul Hamid a következőket mondotta:

— Az ottomán alkotmány megújítása óta soha sem tértem le az alkotmány útjáról. E tragédia szerzőinek megbüntetését Istenre bízom.

Öregebb diák az egyik pincérleányt, aki más-különb Zsófi névre hallgatott. E leány a legszerényebb volt a többiek között. Ruhája egyszerű fekete szövet, kis fehér csipkés kötél. A haja simára fésülve, éppen úgy, mint a Magyar-Alföldön szokás.

A leány leült az asztalhoz, s ittak.

— Ugy-e te magyar leány vagy? — kérde az öregebbik diák.

— Igen, magyar leány vagyok.

— Aztán hogy kerültél ide hozzánk?

— Hát úgy, mint a többi magyar leányok! Eljöttem szerencsét próbálni.

— Aztán akadt már szerencséd?

— Dehogyan is akadt. Elbolondított az a gyeheára való veres haju zsidó ügynök. Ugy tudott beszélni, mint egy fiskális. Azt mondta, hogy itt Romániában minden magyar leány egy gazdag bojár felesége lesz, mert itt nagy becs van a magyar leánynak. Hallgattam a szép szavakra s kijöttem ide — csalódnai. Aztán pincérleány lettem. Ezt az életet szeretem. Jókedv, nótá vesző körül, busulni sem ér reá az ember. Megazután miért is buslakodjak? Ugy sem segít az az ember sorsán. Zsófi ismét hozott bort, s ittak négyesben. A klárinét ismét megszólalt.

A jókedv tetőpontra hágott. Az előbb még szótlan diákok egyszerre oly bőbeszédűek lettek, hogy alig értették egymás szavát. Zsófi derékon kapta az egyik, s járták az oláh

A legutóbbi eseményekben semmi részem sem volt. Uralkodásom alatt diadalmas hadjáratot folytattam Görögország ellen s országomat nagyon sokszor kellemetlen helyzetből mentettem ki. Ha mindezek ellenére lemondásomat akarják, úgy had menjen teljeseedsbe Isten akarata. Csak arra esküdjének meg, hogy életemet nem bántják és hogy családomat ne hurcolják nyilvánosan végig Konstantinápoly utcáin. Még egyszer kérem, hogy életemet biztosítsák.

Miért akarjátok az életemet.

London, április 28. A Daily telegraph jelenti Konstantinápolyból: Abdul Hamidot a katonák kiburcolták szobájából s a két tisztből, két képviselőből és két szenátorból álló bizottság elé állították. Amikor a bizottságot meglátta, halálsápadt lett, minden tagja reszketett és félelmében kiabálni kezdett.

— Miért akarjátok az életemet?

Senkisémet válaszolt a kérdésre.

— Harminchárom évig uralkodtam folytatta a szultán, miért akarjátok hát életemet? Hagyjatok élni, megteszek mindent, amit akartok.

Kimerülten rogyott le a divánra és ezt kiabálta:

Vigyetek engem és családomat a Cseragán palotába, ott születtem és ott is halok meg.

V. Mohamed még csendes és nyugodt.

London, április 28. Miután a török nemzetgyűlés a szultán letételét határozta el és Mahmud Resád herceget szultánná proklamálta a Daily Cronicle tudósítója meglátogatta az új szultánt. A tudósító azt jelenti, hogy igen csendes és nyugodt ember. Oly ruhában fogadta a

nemzeti táncot addig, míg ki nem fáradtak. — A vendéglő ajtaja megnyílt. — Új vendégek jöttek. — Két iparos legény, ünneplőbe öltözve, kis csomaggal kezükben. — Magyar nyelven kívántak jó estét, ami szokatlan valami volt itt. Zsófi eléjük ment, viszonzta is a köszöntésüket szintén magyarul.

Ugy látszott, hogy a törzsvendégeknek a magyar szó nem igen tetszhetett, mert egyik megvetőbb pillantással mérte végig a két magyar legényt, mint a másik.

— Bort kért a jövevények egyike.

Zsófi hozott nekik, s aztán visszatért a diákokhoz.

— Az egyik magyar legény, afféle sugár növésű tiszamenti fiú elkérte a gordonostól hangszerét. Egy pár futamot játszott rajta, csak úgy ni, szokásosan, mint mikor valaki idegen hangszeren akar játszani.

Majd egy hallgató magyar dalba kezdett. Méltán lehetett hallgatónak nevezni, mert egyszerre halk csend lőn a füstös teremben. — Sirtak a hurok az ujjfogások alatt. Mindenki csodálkozva hallgatta a mesészerű dallamot.

Fiatalabbik társa neki bátorodva csengő hangon énekelt, a másik meg kísérte a zokogó hangszeren:

»Messze jártam, távol is volt jó dolgom,
De a szívem csak azt sugja: jobb otthon.«

tudósítót, mely ezelőtt körülbelül 15 évvel volt divatos. — Bár 65 éves, haja mégis egész fekete.

A Yildiz utolsó reményei.

Konstantinápoly, április 28. Jellemzi a Yildiz tegnapi hangulatát, hogy a szultán még félórával elvezetése előtt is majdnem összes hivatalnokainak, a szolgálknak, valamint egy fordítónak munkákat osztott ki. A Yildizlakók legnagyobb része az utolsó pillanatig reménykedett a hamidi uralom megmentésében.

Az ex-szultán elszállítása.

Konstantinápoly, április 28. A szultánt 1 órakor szállították el Konstantinápolyból Szalonikibe. A szultánt szállító külön vonaton a szultán két fia és 11 háremhölgye utazott el. A vonat Szalonikig sehol sem állott meg. Abdul Hamidon az utóbbi napok eseménye igen meglátszik. Nagyon meg van törve s félti az életét.

Az ősi—püspöki vasut.

— Közigazgatási bejárás. —

Évek óta vár megoldásra az ősi—bíhar-püspöki vasut kérdése. A városi vasut vállalkozott előbb e vasut megépítésére, a mivel kiécszítette volna ősi—várad-velencei vonalát olyképpen, hogy e vonalnak jelenleg a város belterületén haladó részét a városon kívül vezette volna. Utóbb azonban az állam a saját kezébe vette a vasut kiépítését s ebben az ügyben tartották meg tegnap a városháza bizottsági termében a közigazgatási bejárást.

Az értekezletet Dubseky Alfréd miniszteri kiküldött vezette; megjelent Jászay kolozsvári üzletvezetővel élén a Máv. forgalmi és műszaki képviselte, a kereskedelmi, a földmívelési és

— A néma csendben elhangzott a dal. Oda lopódzott a Zsófi szívéhez, s fölolvastá azt a kemény jégburkot, melyet a szép szó, a sok intés nem birt fölolvastatni. Leborult az asztalra sirt, zokogott, mint a bűnös, mikor cselekedetének tudatára ébred.

Ez egyszerű kis dal, átalakította egész lelkét. Oda képzelte magát a kanyargó Tisza mellé, a szülői házba, ahol minden ismerős, a fűszál, a terebélyes vadgesztenyefa, a szomszédok, a barátok — nem úgy mint itt a nagy idegenben, ahol az édes magyar nyelvet is szégyenelve, arcpirulással beszélheti. Ahol nem talál egy lélekre sem, akinek elmondhatja bánatát, keservét.

— Vigyetek magatokkal vissza a hazámba, kérlek a két földjét könyvelt szemekkel a leány.

Amazok fölajánlották segítségüket. Zsófi ott hagyta bean levő fizetését is, s így nagy nehezen sikerült vonatra ülnie.

— Harmadnap este a rég nem látott szülői ház előtt mondogatta könyves szemekkel az egybegyűlt ismerőseknek:

»Messze jártam, távol is volt jó dolgom,
De a szívem csak azt sugja: jobb otthon.«

WIKUS

CZUKRÁSZATA ÉS
CSOKOLÁDE GYÁRI LERAKATA
NAGYVÁRAD.
FEKETE SAS PASSAGEBAN.

TELEFON 763.

a hadügyminisztérium képviselője, Bihar megye részéről *Keszthelyi Zoltán* főjegyző, Nagyvárad város képviseletében *Rimler Károly* polgármester, *Bordé Ferenc* főjegyző, *Köszeghy József* főmérnök, dr. *Thury László* főügyész, *Gerő Ármán* főkapitány, a központi járás részéről *Nagy Márton* főszolgabíró, a püspökségi uradalom részéről *Erőss Rezső* jószágigazgató és dr. *Krúger Aladár* uradalmi ügyész, a káptalan képviseletében *Frankó Endre* főügyész, *Papp Imre* főtiszt és *Géczy Géza* főmérnök, továbbá *Papp Elemér*, *Varró Domokos*, *Szirmai Richárd*, *Szmaassenka Ernő*, *Pekánovits Imre*, *Erdélyi Vince*, stb.

Az értekezlet megnyitása után *Dubszky Alfréd* ismertette a vasut terveit s felhívta az érdekelteket a hozzászólásra.

Elsőnek *Rimler Károly* polgármester szólalt fel. Hivatkozott arra, hogy a szóban forgó vasutvonalat Nagyvárad városa állandóan sürgette és annak megvalósítását óhajtotta is. — Azonban míg az Ősi-várad-velencei vasut akként tervezte ezt a vonalat, hogy annak létesítésével egyidejűleg a városból kivezetettnék a mostani Rhédey-kerti vonal, addig a mostani államvasuti terv természetesen erre nem terjed ki. Már pedig a helyzet ma is tarthatatlan, mert a M. Á. V. és az Ősi-i vasut közt kötött szerződés alapján évente 8000 teherkocsi robog át a város beépített területén. Nincs kizárva, hogy a jövőben újabb szerződés jön létre, a melynek alapján esetleg 16000 teherkocsit fog-nak ugyanott járattani.

A mostani állapot is veszélyes a város lakosságára nézve s az utcai rendes forgalomnak állandó akadály. Garanciákat kíván arra nézve, hogy a mostani állapot rosszabbodni nem fog s csak amennyiben a város erre vonatkozólag megnyugtató kijelentést nyer, járul hozzá a vasut létesítéséhez. Mindaddig, míg a MÁV ezt a biztosítékot meg nem adja, a vasut létesítését a város érdekében ellenezni kénytelen.

A polgármester felszólalását általános helyeslés fogadta s mindhogy az államvasut jelenlevő képviselői ebben az irányban nyilatkozatot nem tehettek, a polgármester kijelentését jegyzőkönyvbe foglalták s annak tárgyában a miniszter fog dönteni. Kíváncsok, hogy a döntésre hivatott tényező ebben a fontos kérdésben a város részéről külön is behatóan informáltassék.

A két érdekelt uradalommal, a püspökséggel és a káptalannal a vasuti vonal irányára nézve a megegyezés hosszabb tárgyalás után létrejött.

Az értekezlet befejezése után *Fármay* útlevezető a bizottság tagjait barátságos ebédre hívta meg, mely az állomási külön étteremben tartott meg. Az ebédn számos ügyes és szellemes pohárköszöntő hangzott el, kivált *Szirmai Richárd* keltett nagy derűtséget. A társaság a legjobb hangulatban a késő délutáni órákig együtt maradt.

Haza Boszniából.

A háboru réme már öt héttel ezelőtt megszünt. Ezer és ezer család aggodalma, rettegése vált örömmé a békés megoldás által. A vonatok gyors egymásutánban szállítják haza a szegény tartalékos katonákat, a kiket a legfőbb parancs a bosznia-hercegovinai határra szolgált szerettei, családja köréből.

A nagyváradi József ezred egy zászlóalját is levitték Hercegovina legdélibb részére, a montenegrói határ közelébe. Decemberben vették le a rendes 3 évi szolgálatban levőket. A külpolitikai helyzet később annyira kiélesedett Szerbiával, hogy az annektált tartományokban levő zászlóaljakat felemelt létszámra egészítették ki s behívták erre a tartalékosokat, hat évfolyamról.

Szívet, lelket megindító volt ez év március 16-án, midőn a családjuk köréből elvont szegény katonák kivonultak a nagyváradi vasutállomásra, hogy elmenjenek a hegyes-völgyes ország határára, megvédeni a nagyhatalmi állást, vagy ha úgy kell elvégezni a harctéren. Siró gyermekek jajja, hitevek, anyák, testvérek zokogása vegyült a katonazene hangjai közé. Megható volt a bucsu, mert nem tudta egy sem, hogy mit hoz a jövő, viszontlátják-e az apát, a hitvest, a testvért, a családfelelőt.

Az isteni gondviselés azonban, öröme változtatta a fájdalmat, keserűséget. A szerető szívek betelnek az édes viszontlátás boldog örömeivel. Nehéz megpróbáltatások, fáradságok után bár, hazaérkeztek derék tartalékosaink.

Ezrek örömet röptette be tegnap délután a vonat a nagyváradi állomásra. A március 16-án tőlünk eltávozott József ezred tartalékosai mind szerencsésen hazaérkeztek.

Hozta Isten őket!

*

Lapunk tegnapi számában pontosan jeleztük, hogy a József ezred 3 ik zászlóaljának tartalékosai tegnap délután 5 óra 15 perckor érkeznek haza Nagyváradra.

Már 4 órakor gyülekezett a közönség, hogy örömmel fogadja az érkező vitéz hadfiakat. A vasut állomáshoz vezető útvonalon óriási közönség sűrűlt, hogy a bevonulást megtekintse.

A vasutállomáshoz kivonult a katonai zenekar, egy századdal, az ezred lobogójával, *Basel* százados vezetésével.

A rendőrség és katonaság elzárta az állomás perronját, de azért nagy közönség jutott be ide is.

A perronon megjelent *Dietrich* ezredes új hadosztályparancsnokkal és *Schreiter* ezredessel, a József ezred parancsnokával az egész 37-es tisztikar; igen sok tartalékos tiszt, a honvéd tisztikar küldöttsége.

A perronnak a postaépület felőli részén állott fel a század a lobogóval és zenekarral.

A vonat megérkezését éljenzéssel fogadta a közönség.

Elsőnek *Prsibil* János főhadnagy szállott ki, aki vezette a hazaérkezőket. Teljes tábori felszereléssel, tábori övvel jelentést tett előbb *Dietrich* brigadéros, majd *Schreiter* ezredes, ezredparancsnok előtt. Jelentette, hogy 436 emberrel megérkezett.

Ápril 26-án éjjel indultak haza Hercegovinából s tegnap éjjelkor voltak Boszna Brodon. Tehát teljes két napig utaztak. A március 16-án eltávozott tartalékosok mind megérkeztek, sőt néhány olyan tartalékos is jött velük, akik decemberben távoztak el.

A jelentés után a kürtös az ezred jelét és »kiszállás jobbra« fújta, mire a zenekar hangjai mellett a legénység kiszállott és sorakozott.

A megérkezett hadfiakon látszott, hogy sok fáradságokat állottak ki. Mindannyian erősen megbarnult, napégette arcuk elárulja, hogy már régen nem láttak borotvát. A teljesen új ruha is nagyon megviselt.

Vig zeneszó mellett megkezdődött a bevonulás. Elöl a század ment a lobogóval, utánna a zenekar, a tisztek és az érkezett csapatok.

A hozzátartozók belevegyültek a sorok közé, az ösmerős katonák mellé, hogy mielőbb válthassanak néhány szót.

A Rákóczi-úton, Szaroveszky-utcán át a várba vonultak, ahol előbb imára vezényelték őket, majd *Schreiter* ezredes németül, *Krajcsovich* százados magyarul és *Moga* százados románul beszédet intézett a haza érkezett katonákhoz. A beszédben rámutattak arra, hogy ő Felsége már hadparancsban kifejezte megelégedését a Boszniába vezényelt hadfiaknak, az ezredparancsnok pedig köszönetét fejezte ki, hogy a József ezred jó hírét gyarapították. Hozzá tartozóikról gondoskodik az állam. Vigyék

haza azon tudatot, hogy vitéz maguktartása, jó kiképzésük, önfeláldozó harcképességük biztosítja a haza védelmét s ha a Hadur parancsa ismét fegyverbe szőlítja őket, ilyen harckész-séggel teljesítsék a legfőbb parancsot.

A hazaérkezett katonák tegnap este kimenőt kaptak s ma mindannyit hazabocsátják.

A tanítók mozgalma.

A »Bihar megyei Magyar Közművelődési Egyesület«-e iránt egyszerre meggyeszte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az érdeklődés felkeltésében a tanítóknak igen nagy részük van. Egyszerre lobogót bontottak az egyesület mellett és tömörülésre szőlítják az egész megye tanítóit.

A tanítók vezető férfiai most kezdték meg a tömeges belépésre való felszólítások közhírre tételét és már tekintélyes azok száma, akik belépésüket elhatározták. Legújabbán *Kiss Endre* állami igazgató tanító adja közre a következő felhívást:

Felhívás!

Kedves tanítótársak! A »Bihar megyei Magyar Közművelődési Egyesület« mint eddig is olvashattátok, megalakult. Több szakosztály nyílt meg abban, u. m. ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, művészeti, népjóléti és népi-velősi. A tanítók ez utóbbi cimben, de a népjóléti osztályban is teljes működési kört kaptak.

Kedves tanítótársak! A tanító a magyar kulturának első ható tényezője s mint ilyen, szükséges, hogy azt az eszmekört feltétlen szolgálja, hiszen ő a megtestesítője. Ezen indokokból kifolyólag, komolyan megfontolva a dolgot, Nagyvárad város tanítószövetségének egy része *Ráthay* József a megyei tanítótestület elnökével az élén kiválik a Népi-velősi Egyesületből és bemegy a Glac Antal főispán és más vezető egyének által alakított »B. M. K. E.«-be s ott betölti a népi-velősi szakosztályt s részt kér a nemes célu munkából minden téren hivatása, tudása és intelligenciájának megfelelőleg. Így emeli munkakörét s vele tekintélyét.

Felkérünk tehát kedves kártársak, a kik velünk tartotok, jelentsétek be egy nyílt levelező lapon, akartok-e velünk a »B. M. K. E.«-be belépni? A levelező lapot küldjétek *Kovács* János egyesületi pénztárosunkhoz mielőbb. (Lakik: Péter-utca 12.) A már eddig belépésüket kijelentő kártársak nevében:

Kiss Endre,
áll. isk. igazgató tanító.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

OLVASÓINKHOZ. Tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy szükségletüket lehetőleg azon cégnél sziveskedjenek beszerezni, kik lapunkban hirdetnek és ilyen bevásárlás alkalmával mindig kérjük a »Tiszántul« hirdetésére hivatkozni, mert ezzel olvasóink a kiadóhivatalnak is szíveskedést tesznek.

Feltűnő olcsó árakban szerezhethők be Friss és Társánál
női-, férfi- és gyermek harisnya, keztyűk, ridikülök, sétabotok, nyakkendők; óriási választék sapkákban.

* **Dr. Prohászka Ottokár az Akadémiában.** A magyar katolikus egyház büszkeségét dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspököt a Magyar Tudományos Akadémia második osztálya 41 szóval 13 ellen levelező tagságra jelölte s így a nagygyűlés előreláthatólag be fogja őt választani a tagjai sorába. Olyan elismerés ez Prohászka nagysága iránt, a mely Magyarország legelső tudományos testülete részéről az egész magyar tudományos világ elismerését jelenti. De az Akadémiára is megtiszteltetés, ha egy Prohászka számíthat tagjai közé.

* **Püspöki aula.** Debrecenben. A debreceni kálvinisták nagyon szerethetik Eröss Lajost, a nemrég megválasztott szuperintendens. Az ő kedvéért ismét közelebb jönnek felénk egy lépéssel. Elhatározták ugyanis legutóbb az egyháztanácsi közgyűlésen, hogy felépítik számára az eddigi »plébánia« helyét a »püspöki aulát.« Lassanként majd csak sorra kerül a lila reverenda, a pásztortob — sőt az infula is. Mert hát tessék tudni — ezek a dolgok voltak Kálvin és Luther tiltott almái.

* **Ebéd a főispánnál.** Glacs Antal főispán tegnap ebédet adott, melyen hivatalosak voltak és megjelentek Fetszer Antal, báró Szentkereszthy Zsigmond, Mezey Mihály, dr Szilágyi Artler Károly, dr Karsay Sándor, dr Edelmann Menyhért, Barry József, Velyászy Gyula, Rimler Károly, dr Ágoston Péter, dr Bárdos Imre, Gerő Ármin. Érdekes, hogy az asztal tulipán virággal volt díszítve s abból minden jelenlevő feltűzött egyet, még Ágoston Péter is.

* **A Fekete Sas megnyitása.** A Fekete Sas impozáns fényű nagytermének megnyitása iránt országsszerte nagy lelkesülés nyilvánul meg. Ezt legjobban bizonyítja az, hogy a jegyek nagy része már elkelt. A megnyitás valószínűleg ünnep lesz a városnak és ez méltó keretekben is fog megtörténni. A megnyitás ügyében Glacs Antal főispán a következő kérelmet intézi a közönséghez.

Kérem.

Biharvármegye és Nagyvárad város közönségéhez!

A Fekete Sas palota remek termeit május 8-án este a tulajdonosok nagylelkűségéből 12 jótékonyági és kulturális egyesület javára rendezendő estélylyel nyitjuk meg. E megnyitási ünnepély nagy fontosságú már jótékonyágánál fogva is, de azért is, mert olyan alkotás mint a Vigadó helyiségei, nincsen nem csak vidéki városban, de nincsen a székesfővárosban sem, miért is a megnyitási ünnepélye, ünnepé kell hogy legyen minden jótékony szívnek, ünnepé, büszkesége Nagyvárad és Biharvármegye minden igaz, szűkebb hazájáért lelkesedő, minden szép alkotásunkat megbeesülni tudó leányának és fiainak, főleg midőn tudjuk, hogy mindenfelől idegenek is jönnek megnézni ünnepélyünket.

Öröm és büszkeséggel konstátalom, hogy Biharvármegye és Nagyvárad város közönsége mindenkor, mindenben eddig is hiven teljesítette kötelességét, tehát merem kérni és igen kérek mindenkit, aki teheti, jelenjen meg az estélyen, teljesítsük kötelességünket abban is, hogy megmutatjuk az idegeneknek miszerint

büszkék vagyunk alkotásainkra és megteszünk mindent, hogy jótékony és kulturális törekvéseink sikeresek legyenek, főleg amidőn minden válasszal ledöntése mellett egyesült erővel dolgozhatunk a jóért.

Kérem az összes egyletek tagjait Biharvármegye és Nagyvárad közönségét, legyenek rajta mindannyian, hogy minél sikerültebb legyen az estély s minél többet juttathassunk az egyleteknek, végre hogy azok, kik nem jelenhetnek meg, vegyenek legalább egy-egy belépti jegyet. Fényt, pompát az estélynek a lelkes közönség megjelenése és a remek termek fognak nyújtani s ezeket a hölgyközönség nem akarja nagy drága toilettékkel tulszárnyalni, hanem igen kérem a mélyen tisztelt hölgyeket, hogy az estélyen lehetőleg egyszerű toilettékben jelenjenek meg.

Nagyvárad, 1909 április 28.

Glacs Antal

főispán, a rendező-bizottság elnöke.

* **Gyermeknap.** A május 1-én és másodkán tartandó gyermeknap programja oly változatos és oly ötletes számokból van összeállítva, hogy sikere elmaradhatatlan. Ezen a két napon egy óriási színpad lesz Nagyvárad s akármerre fogunk tekinteni, mindenütt látványos dolgok akadnak majd szemünk elé. A műsor számából kiemeljük *Wladimir* mester szereplését. A birkózó mester *Láng Oszkár* kolozsvári rendőrfogalmazóval fog egy birkózást bemutatni a színpadon, ahol a rendes színházi belépőjegyek ára fog a beléptidíj szolgálni. Nagy érdeklődés nyilvánul meg a mester dsu birkózási módszerének bemutatása iránt. Nem kisebb érdeklődés nyilvánul meg a Pannónia éttermeiben történő színházi kabarett előadás iránt, ahol a színház tagjai rendeznek előadást. Az utcán a *csibészt-tercet* fogja magára vonni a figyelmet. Hatalmas társzekér lesz színpaddá alakítva, s ezen komikus dalokat ad elő három artista. Az utcai hangversenyre *Bura Károly* 20 tagú zenekara felajánlotta szolgálát. A főispánhoz aki az egész ügynek rendezője tegnap egy hatalmas székben konfetti érkezett Budapestről a gyermeknapra. Megérkeztek a mentesítő jelvények is, ezek kör alakú papírból készült jelvények.

A mentesítő jelvény ára legalább öt korona. Érdekes lesz az esti korzónak *Mezey Gyula* tárogató játéka, mely a Bémer-téren a Poynár-palota egyik erkélyén lesz. A rendezőség még mindég dolgozik a nap előkészítésén, ami bizony nem kis dolgot ad, de ezt a fáradozást biztosan kisérti fogja az a nagy siker, melyet minden téren elfognak érni.

* **50 százalékos többletkiadás.** A Pecsepatak rendezését a múlt évben kezdték meg s talán ez évben készen lesznek vele. Ez által megszabadul Nagyvárad város belterülete egy régi közegészségi veszedelemtől. A munkálatokra a város törvényhatósága 105.133 korona költséget szavazott meg, de a városi mérnöki hivatal bejelentette, hogy körülbelül 46.400 korona többletmunka lesz a városi rendezésénél. A főszámvevői hivatal javasolja, hogy ezen többletkiadást a törzsvagyton alpból fedezzék, s majdan a csatornázási kölcsönből térítsék vissza a törzsvagytonalapnak. Különösen nek tájáljuk, hogy a költségvetés olyan szakértellemmel lett összeállítva, hogy 105.000 koronás munkánál 46.400 korona, tehát majdnem 50 százalékos többletkiadás merülhet fel. Vagy az első költségvetés nélkülözötte a szakszerűséget, vagy a mostani számítás. Az ilyen dolgok mindenestre a városi mérnöki hivatal szaktudásának a rovására esnek. A vízosztó műpl. 5 ezer koronára volt felvéve s most 16 ezer koronára számítják; a szifon 3 ezer helyett 8 be kerül, míg a földmunkákat 39 ezerre vették fel s most 47.000 koronát számítanak.

* **Főuri eljegyzés.** Dr. báró Gerliczy Félix, cs. és kir. követségi attaché a schweici szövetség tanácsnál, báró Gerliczy Ferencz cs. és kir. kamarás, főrendiházi tag és Fejérváry Gizella bárónő cs. és kir. palotahölgy legidősebb fia f. hó 27-én Párisban jegyet váltott Sturbey Erásbet hercegnővel, Sturbey Demeter herceg és hercegné szül. nemes Szoyka Alexandrine leányával. A menyasszony a híres havasalföldi bojár család sarja. A nagyatyja Sturbey Sándor herceg 1842—1856 ig Havasalföld vajdája volt és mint ilyen a magyar szabadságharc menekültjei iránt tanusított nagylelkűsége miatt Erdélyben általános tiszteletnek örvendett. Egyetlen nővére Márta hercegnő Blome Hans gróf felesége.

* **Kinevezések a József ezredben.** Május 1-je a katonai kinevezés szempontjából jelentős dátum a tisztikarra. A 37. József-ezredben most a következő kinevezések történtek: Edelmann Sebő őrnagy alezredessé, Palkovits kapitány őrnaggyá (áthelyezve az 52. gyalogezredhez), Ettivel, Kiss, Gelbert főhadnagyk kapitányokká, Körner főhadnagy századossá (a 2. gyalogezredhez), Schenker, Sekránszky, Sehn hadnagyk főhadnagyká, Cérned, Breier és Bria zászlósok hadnagyká neveztettek ki; Hábel főhadnagy a vezérkarhoz osztatott be.

* **Mibe került a kolera elleni védekezés.** A múlt évi kolera veszély híre mindentől előrelátó közegészségi intézkedésekre ösztönözte a hatóságokat. Nagyvárad városa is a védekezésre 6335 koronát költött, aminek a megtérítését kérte és remélte a kormánytól. A reménykedés azonban nem vált be. A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy csak felét, (3267 koronát) téríti meg a városnak az orsz. betegápolási alpból, mert a kiadásokat a járványkórház szükségletei gyanánt a heveny fertőző betegségek elleni védekezésből felmerülteknek tekinti.

* **Kik akarnak honvéd hadapródok lenni?** A nagyvárad honvéd hadapródi-kolában az ősszel megnyíló tanévre Nagyvárad városának 3. Biharvármegyeinek 1 alapítványi helye üressedik meg. A feltételeket a hivatalos Budapesti Közlöny tegnapi száma közli. A pályázati kérvények július hó10-ig a nagyvárad honvéd hadapródiskola parancsnokságához nyújtan-dók be.

Tavaszi és nyári idény 1909.

Tavaszi és nyári idény 1909.

Előkelő uri divat szabóság!

Friedländer I. Izsó

Szent János-u. 4.

— Érteltem a n. é. közönséget, és a tisztelt vevőimet, hogy a tavaszi és nyári idényre ujdonságaim megérkeztek. —

Fővárosi ízlés!

Kifogástalan munka!

Modern szabás!

* **Esküvő.** Kovács Olgának, néhai Kovács Béla volt püspökségi főügyész bájos és nagy-műveltségű leányának tegnap esküdtött örök házastársát Varga Ákos vármegyei aljegyző az olasz-i plébánia templomban. Az esketési szertartást Imrik S. Zoltán plébános végezte s megható szép beszédet intézett a fiatal párhoz.

* **Elmozdított jegyző.** Porteleki Sándor sarkadkeresetűri jegyző tulságosan elbizakodva, hivatalában oly dolgokat követett el, melyek a fegyelmi szabályok büntető paragrafusainak egész légióját vonták maguk után. Porteleky Sándor 1908. június 11-én Cséffára ment és ott az indóházánál az ottani posta kocsiát arra akarta kényszeríteni, hogy őt Cséffára vigye be, amit a kocsi nem akart teljesíteni. A jegyző erre felült a kocsira és visszahagyva a kocsiát ő maga hajtott a község felé. A kocsi utána futott a jegyzőnek és felszólította, hogy szálljon le a kocsiról, amit a jegyző úgy teljesített, hogy a kocsiat véresre rugdosta és továbbment. A jegyző eme megbotránkoztató viselkedése miatt az alispán 200, a fegyelmi választmány pedig 500 korona pénzbüntetésre ítélte. Tekintettel arra, hogy a jegyző ezen kívül még egy másik ügyből kifolyólag tiszteletlen hangú jelentést is írt a fellebbezőjéhez, a két határozatot Glac Antal főispán megfélembreztette. A fellebbezésekre tegnap érkezett le a belügyminiszter intézkedése. A belügyminiszter a két határozatot megváltoztatta és tekintettel arra, hogy a jegyző nyílt helyen közbotrányt idézett elő, a pénzbüntetést hivatal vesztésre változtatta a miniszter.

* **Kinevezések.** A m. kir. földművelésügyi miniszter birtokrendezési ügyekben szakértőknek Biharvármegyéből a következőket nevezte ki: Somogyi Miklós intéző, beéli lakost; Vertán Zoltán földbirtokos, szombatsági lakost; (időközben elhalt); Töpler György intéző, gesztli lakost; Racsek János bérlő, tépei lakost; Zathureczky István földbirtokos, czécskei lakost; Erőss Zoltán birtokos, érsemjéni lakost; Molnár Lajos törvényszéki gazd. szakértő, nagyvárad lakost; Erőss Rezső uradalmi igazgató, nagyvárad lakost; Tardy György birtokos, b.-ujfalui lakost; Weingartner Andor gazd. egyll. titkár, nagyvárad lakost; Szatmáry Sándor birtokos, nagyszalontai lakost; Bereczky Dániel birtokos, bihari lakost; Jeney Menyhért birtokos, bihar-nagybajomi lakost; Pozsgay Károly birtokos, székelyhidi lakost.

* **A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága április hó 30-án délután 3 órakor a városházán ülést tart. Ez alkalommal tárgyalásra kerülnek. 1. A bejelentési hivatalra vonatkozó szabályrendeletek. 2. A városi vasut áramfogyasztására vonatkozó vitás kérdés.

* **Temetés.** Tegnap helyezett örök nyugalomra Baróthy Sándorné hült tetemeit. A temetés nagy részvét mellett folyt le az Uri-utcai gyászos háztól. Jelen volt ott az igazságszolgáltatás tisztikara teljes számmal s ezenkívül a nagyvárad-i társadalom igen sok tagja. A temetési szertartást Imrik S. Zoltán olasz plébános végezte segédlettel.

* **Változás a vágóhídon.** A vágóhídon május 3-ától nem úgy mint eddig reggel lesznek a vágatások, hanem délután.

* **Garázda asztalossegédek.** Többször foglalkoztunk már lapunkban az asztalos sztrájkokkal; most ismét megnyilvánították a sztrájkhoz való ragaszkodásukat és kitartásukat, sőt annyira mentek, hogy tegnapelőtt éjszaka egyik józanul gondolkodó dolgozni akaró kartársukat, Nikolet Ferencet megtámadták, még pedig közölők Endberger Ferenc úgy verte fejbe, hogy Nikolet eszméletlenül rogyott össze. A támadók haragját természetesen a rendőrség

hűtötte le. Ugyanebben az időben az Uri-utca és Rákóczy utca szegletén Balázsik József asztalossegédet is négy ismeretlen megtámadta és ennek is a fejét nyomták be pár helyen. Nyomozza a rendőrség a tetteseket.

* **Halálozás.** Nemes Gyula nagyvárad-i fakereskedő, élete 45. évében elhunyt. Temetése április 30-án délután 4 órakor lesz a Körös-utca 53. sz. háztól.

* **Nagy erdőtüzek mindenfelé.** Tudósítónk, úgy a megyeiek, mint a fővárosi, nagy erdőtüzekről számolnak be. Tegnap a beéli, valamint élesdi és belényesi járásokban gondatlanságból kitolyólag nagy tűz pusztított az erdőkben. Szilágyosmlyón és Rohoncon szintén nagy tűz volt. A kár mindenütt jelentékeny.

* **Megtalálták.** Réz Bertalan tb. r. alkapitánynak tegnapelőtt a váradvelencei legelőről elszaladt 3 darab 4 éves csikója. Tegnap a késő órákig még nem tudták, hogy hova tűntek el a megszökött paripák, mikor is Szentelek községének előljárósága tudatta, hogy a falu határában kóboroltak elfáradva s ott megtalálták mind a hármat.

* **Halálozott a zavarosban.** Ma délből a tüzőltő laktanyában sorozás közben a mérték alá került Fekér Emánuel fűszerkereskedő segéd nadrágja zsebéből, mely nadrág az ilyen fontos pillanatokban nem a gazdáján szokott lenni, egy fekete bőrtárcát 70 korona pénzzel és egy zálogjegyet valaki kilopott. Az eddig ismeretlen tettest nyomozza a rendőrség.

* **Vigyázatlan cseléd.** Kretz Erzsébet ártándi születésű 16 éves cselédet, aki Szent János utca 14. sz. alatt özv. Varanyát Istvánné-nál, mint kisegítő szolgál, asszonya ma délután 1 óra tájban felküldte a padlásra ruhát teregetni. A szárazkapu bejárat felett levő ajtót a cseléd kíváncsiságból felnyitotta, még pedig oly ügyesen, hogy a nyíláson keresztül fejével lebu-kott. Miután öt méter magasból esett, valószínűleg agyrázkódást szenvedhetett, mert eszméletlen állapotban vitték a kórházba.

* **Egy pár osizma.** Szurlei Mihály nagy-űrögdi lakos tegnap délből egy pár vadonut uj csizmával ballagott hazafelé a Teleki-utcán át. Harmati Dániel napszámos, akinek szemét szurt a takaros csizma, megkérdezte, hogy mibe került. Szurlei erre azzal felelt, hogy mi köze hozzá. Harmati ellenben úgy vágta orron Szurleit, hogy ennek orrán, száján elindult a vér. A csizma ügynek a rendőrségen volt folytatása, ahol folyamatba tették az eljárást.

* **Törzene.** Május 1-én és 2-án a Bémer-téren 11 től fél 1 óráig. 2-án a Szent László-téren délután 5—6 ig. 4-én a hadapródi iskolában délután 5—6 ig. 6-án a Széchenyi-téren 6—7 ig. 16-án a Bémer-téren 6—7 ig. 27-én a Fekete Sas átjáróban 6—7 ig.

* **Félholtra vert kocsis fia.** Sarkadról jelenti tudósítónk a következőket: Kiss János 16 éves fia az édesapja házában az istállóban halt, hol a lovakra ügyelt. Ugy éjfél tájban bekormányzott legények jöttek be az istállóba s rátámadtak a fiúra s hatalmas husángokkal agyba-főbe verték a szerencsétlen fiút. Kiss késszurást is szenvedett ugyanarra, hogy életbenmaradásához alig van remény. A fia való-mása szerint haragosai támadták meg, de nem ismerte fel támadóit. A csendőrség erőlyesen nyomoz a brutális tettesek után.

* **Életunt aggastyán.** Élesdi tudósítónk jelenti, hogy ott tegnap Malica Gábor 50 éves ember felakasztotta magát s meghalt. Az öreg ember már többször kísérelte meg az öngyilkosságot, azonban eddig megakadályozták. — Hasonló esetet jelent szentjóbói tudósítónk. Novák József 58 éves szegény napszámos ember vált meg életétől tegnap délelőtt. Tettenek oka buskomorság volt.

* **A Körösbe fult fia.** Belényesről írják, hogy Lelesd községben Pitese Juon nevű 7 éves gyermek a Körösbe esett s a sebes ár elragadta. Egy tapadlón akart átmenni a kis gyermek s mikor ép a folyó közepére ért, elszédült s a habok közé esett. Holttestét elsodorta a víz s még ma se találták meg.

* **Találtak.** A nagypiaci postahivatalban tegnap 20 korona pénzt találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrfőkapitánynál.

* **Fontos ujjítás.** Lapunk kiadóhivatala engedve a közönség köréből ismételtlen hozzá érkezett óhajnak, a napokban megnyitotta az »Apró hirdetések« rovatát. Fontos ujjítás ez azért, mert 40 fillért bárki hirdethet: aki állást keres, aki állást ad, aki lakást keres, vagy ki akar adni, vagy akinek eladni valója van, vagy valamit megvételre keres és így tovább. Lapunk elterjedtsége pedig elég garantálja, hogy az apró hirdetéseknek meglesz az óhajtott eredménye. Az apró hirdetések ára: minden szó 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. A legolcsóbb apró hirdetés ára 40 fillér. Az apró hirdetések díja előre fizetendő.

* **Üzlet áthelyezés.** A nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozom, hogy női kézimunka, rövidáru, vászon, fehérnemű és kötött áru üzletemet folyó év május hó 1-től Rákóczi-ut 276 sz. saját házamba helyemem át (Sebő Imre könyvkereskedő helyébe) Orsolya-zárdával szemben. — Mély tisztelettel Oláry I.

* **A Nagyvárad-i Hitelbank Részvénytársaság** üzlethelyiségét május hó elején a Deutsch K. I. házába Zöldfa-utca és Kispiac-tér sarkára helyezi át.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Rip van Winkle.

Péntek: Tatárjárás.

Sombat: Varázskeringő.

Vasárnap délután: Boccaccio, este: Ideál.

IRODALOM.

Az új adótörvények külön kiadása. Nemcsak a jogászvilág, de a laikus közönség előtt is köztudomású, hogy a Márkus Dezső dr királyi curiai kisegítő bíró által szerkesztett *Corpus Juris Hungarici* (1000—1908) sorozatában megjelenő törvények kiadása leggondosabb szerkesztés mellett, a legmegbízhatóbb, a legkönnyebben kezelhető és a legjobban használható. Országos törvényeinknek ez a kiadása az egyetlen, amely az egyes törvények teljes törvényhozási anyaggyűjteményét, tartalmazza számtalan magyarázattal és felvilágosító jegyzettel, a törvények egyes szakaszai közti összefüggésre, valamint a korábbi törvényekre való utalásokkal, a melyek együttvéve biztos kataluszt szolgáltatnak a törvény megismerésére. Tekintettel az új adótörvények kiváló fontosságára és arra, hogy azoknak ismeretere az ország minden felnőtt lakosának feltétlen szükség van, mert valamelyik vonatkozásban azok mindenkit érdekelnek, a Márkus-féle Magyar Törvénytár kiadója, a Franklin-Társulat már most külön lenyomatot hoz forgalomba (az 1909. évi törvényeket tartalmazó (33.) kötetből, mely az összes új adótörvényeket tartalmazza. E külön lenyomat már sajtó alatt van és legközelebb fog forgalomba kerülni. Értesülésünk szerint külön-külön kiadásban jelennek meg: 1. A földadó kataszteréről és a földadó számlakáról szóló törvény, házadó; tőkekamat és járadékadó; a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója; az általános kereseti adó; jövedelemadó; a közszolgáltatások egyesített kezeléséről és a közadók kezeléséről szóló

törvény egy kötetben. 2. Az általános kereseti adóról; a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról; a jövedelemadóról szóló törvények, külön füzetben. 3. A házadóról szóló törvény külön füzetben.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

B. B. Helyben. Jó dolog. Besoroztuk.

Yaj-Yajj. Mind a két vers kitűnő holnaputáni izü; vigyázzon, hogy meg ne válasszák a Holnap című társaság disztagijává. Az egyiket egészen elfogadhatja saját versének Babits, a másikat Miklós Jutka, ezeknél jobbat és holnaposabbat ők sem irtak. Egyiket, bár borsos, közöljük; a másikat alkalmilag felajánljuk valamelyik holnapos lapnak. Addig megőrizzük a Jó egészséget! a holnapos költészet kultiválása valahogy meg ne ártson!

KÖZGAZDASÁG.

= Az első Magyar Biztosító közgyűlése. Az Első Magyar általános biztosító társaság 3-án tartotta évi rendes közgyűlését gróf Csekonics Endre v. b. t. tanácsos elnökelete alatt. Az igazgatóság részéről az ügyeket maga a társaság vezérigazgatója: Ormódy Vilmos főrendiházi tag adta elő. Az igazgatóság felolvasott jelentéséből, valamint az előterjesztett zár- és mérlegszámlákból kitűnik, hogy a lefolyt 1908-iki, ötvennegyedik üzletév eredményei voltak a társaság működése óta a legnagyobbak s összességükben a legkedvezőbbek. Az évi 4.215,871 korona 250 fillér tiszta nyereségből az igazgatóság 1.500,000 korona összeget javasolt a részvényesek osztalékaként kifizetni, tehát minden egyes egész részvényre 500 korona esik, míg a nyereség többi része az alapszabályszerű levonások után a társaság gazdaság tartálékainak és alapjainak még további erősítésre szolgál. A társaság biztossági alapja erősítve már a múlt év végével 186.926,344 borona 63 fillér összeget tett ki. Az üzleti eredményekhez méltó volt ezuttal is a társaságnak a közecélok iránt tanúsított hagyományos áldozatkészsége. A számos jótékony és hazafias célú adomány közül különösen szembetűnik, hogy a magyar társaság 10.000 lírát juttatott az orosz kormányhoz a szicíliai és calabiai földrengés által sújtott szerencsétlenek javára. Ezuttal került első ízben kiadásra a társaság különleges nagy adománya 500.000 korona tökélettel, tavaly megalkotott félszázados alapítványának kamatai. E 20.000 kor. összegű nagy adományt a kormányzó testület együttesen a közgyűlésen szintén felolvasott külön megokolással ez évben a magyarországi Vöröskereszt egyesületnek javasolja kiadni, az egyleti mozgó raktár, vagyis a mozgósítás esetére készletben tartandó felszerelések céljaira. A megokolás utal az immár szerencsésen elhárított háborús veszedelemre, melynek hatása alatt ez évben a nagy adománynak illetően felhasználása tűnik fel leghazafiasabbnak és leginkább időszerűnek. A közgyűlés az összes számadásokat s az igazgatóság, illetőleg az egész kormányzótestület valamennyi javaslatát köztetszéssel egyhangulag elfogadta s az 1909. üzletévre vonatkozó felmentvényt minden irányban megadta. Az egész részvényenként 500 korona osztalék kifizetését a társaság főpénztára már (hétfőn, e hó 5-én) megkezdte.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órákor. —

Budapest, április 28.

Buza apr.	50 kilogrammonként	14.35
Buza májusra	—	13.97
Buza októ.	—	11.80
Rozs májusra	—	—
Rozs apr.	—	—
Tengeri máj. 1909.	—	7.48
Tengeri jul.	—	7.75

Ertéktözsde.

— Délután 4 órákor. —

Budapest, április 28

Osztárk hitelrészvény	—	634.—
Magyar hitelrészvény	—	736.75
Leszámitoló bank	—	482.—
Rimamurányi	—	572.—
Osztárk-m. államvasuti részv.	—	697.50
Közüti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1909. április 28

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.50
Osztárk járadék papirban	—	186.—
Osztárk járadék ezüstben	—	145.—
Osztárk járadék aranyban	—	97.25
Osztárk korona járadék	—	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	—	116.50
Osztárk magyar bankrészvény	—	197.50
Magyar hitelbank-részvény	—	150.25
Osztárk hitelbank-részvény	—	730.—
Magyar hitelrészvény	—	748.—
London vista	—	631.50
Páris vista	—	689.50
20 márkás arany	—	23.51
20 frankos (Napoleon)	—	19.02
Német birodalmi márka	—	117.96
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	—	93.09
Tiszta-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	94.50

REGÉNYCSARNOK.

FALUSI TÖRTÉNET.

VIG REGÉNY.

Írta: Faragó Béla.

(Folytatás.)

36

Egy újságszerkesztőségbe bejárt egyéniség, ki a szerkesztőségi ingyen jeggyel akart feltűnni, a cukrászdában mint jól értesült egyén azonnal elbirharangolta, hogy ez az új csillag, akiről a mai ujdonság szól. Járt-kelt, mint az utolsó margiszigeti hajón a kapitány, idegesen akart a jól értesültség révpartjába jutni. Háttha a hírek vagy száz soros cikk lehetne a folytatása, sorát öt krajcárral számítva jövedelmezhetne öt frtot... és egy potya béli jegyet.

Szemközt jött neki Mrecz Alidor, aki a harangöntéstől kezdve magasabb kibickedésig mindent tud s kiről a hírlapírók azt tartják, hogy kitűnő hivatalnok, a hivatalnokok pedig, hogy aranytollu hírlapíró. Hirbe jön a jutalékok kiosztásánál, hogy majdnem ő írja az előnköz az üdvözlöt. Élő cégére az írói és művészi körnek, állandó kísérete harmadrendű színészeknek, nagyhangú tagja a »kis pipa« külön szobájának. Külömben azt hiszik jó szívű ember, az ellenkezőt nem bizonyította be, szolgálaira kész, tehát megmarad a jellemző föltetés.

A színházban ezalatt Parázsék kellő feltűnést okoztak.

Alidor mosolyogva ment kollégája felé, azaz a kollégának csak a vezércikkiről tartotta... Lenézte az árva bejárt szaladgálót, ki külömben a legfáradhatalanabb bái tudósító.

— Alidor, nem tudod kik ők?

— Én, és nem tudni, ha, ha, ha, bárátom! nevetett, tót dialektusát kísérve Alidor. Pár perc múlva az inas körülvevették, a felvonásokban limonádézó frau von Spektakl szintén, s másnap a legolvasottabb boulevard-

lapban megjelent a külön közlemény szórt betűkkel. A reggelinél olvasták Parázsék. Móni bácsi két fontot hizott és még pipáját is elfelejt. Ilona mámoros volt a boldogságtól. Jövőjét biztosra fogta... Frau von Spektakl könyvezett s példákat idézett a krónikából, megindultságában két csésze kávét ivott.

És Anasztázia?

Mindenütt ezt hallotta a tapsok között: Szerző! Szerző! Büszkén nézdegélte végig a családot.

— Olvassa csak el még egyszer Anasztázia hugom!

Anasztázia olvasott.

»Az új csillag regénye.« A szép szőke Duna partjain elterülő fővárosunknak érdekes vendége van. Tegnap lapunkban »Uj csillag« cím alatt közöltünk egy érdekes hírt, most abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy olvasóinkkal meglepő részleteket közölhetünk. Költséget és fáradságot nem kímélve, szereztük be az adatokat a késő éjszaki órákban, közkeveltségű lapunknak zártakor. Reméljük szíves olvasóink jó néven veszik áldozatkész figyelmünket. M. Ilona kisasszony tüneményeszerű szépség, modora előkelő, öltözképe hódító. Bátyja P. ur bár kis termetű, de a Mátyás-korszaki olygarchát árulja el modern vonásokkal. A másik két hölgy, ki velők tegnap a népszínházban egy pályában ült, rokonaiak, az idősebb tábornok özvegye, barátságos urinő, tudósítónknak sikerült vele a cukrászdában megismerkedni. A fiatalabb kissé rátartós, mint egy fejedelmi család udvarmesternője, úgy látszik ez a tulajdonképeni gardém.

Pályukban senki sem tett látogatást.

Ezt eleinte az ismeretlenségnek róttuk fel, később azonban biteles tudomást szereztünk arról, hogy a szép Ilona kisasszony ne nyulj hozzám virág, mert egy uralkodó herceg második fiának eljegyzette, az arisztokratia ezért marad egyelőre tiszteletteljes távolságban.

(Folyt. köv.)

A szerkesztőségi felkiáltás

Dr. VUOSKICS GYULA.

Apró hirdetések

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér.

A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágyi — Dezső-utca 5. sz. alatt. Telefon szám 263. —

Két tanuló

felvétetik a Szent László-nyomdában.

Tanuló

felvétetik Benkő könyvkereskedőnél Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Egy

használt puld és pénztárasztal eladó. Nagyvárad, Hitelbank Kossuth Lajos-u.

Építkezési

vasgerendák, fürdőszoba berendezések, kovácsolt és öntöttvas, valamint kőagag-csövek fekete és borganyzott sodronyfónatok, Rábitz fónatok, legjobb szerkesztő jégszekrények, és fagyaltgépek nagy választékban és olcsó árban kaphatók Andrányi Károly és Fiai cégnél Nagyvárad. Ugyanott villany és légszuszcsillárak, továbbá vécőgépek minden elfogadható árban kiadástatnak.

Három

Pallas-Lexikon, teljes 18 kötet olcsón eladó BENKŐ antiquariában Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Kalapok

a legjobb minőségben és a legdivatosabb formákban Reichard áruházában kaphatók.

Egy

jó állapotban levő salongarnitúrát keresek megvételre. Cím e lap kiadójában megtudható.

Legszebb

kiértelt nyomtatványokat a Szent László-nyomda készíti. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca.

MOSKOVITS

anatómiai cipők a legjobb.

Lakás

keresőknek ajánljuk próbálkozzanak meg a Tiszántul apróhirdetéseivel.

Partoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvételnek

Telefon 491. szám

Eredeti saját gyártmányu ESSLINGENI FAREDÖNYÖK

Acéllemez görredőnyök, vasszerkezeti munkák, vasrácsok, tűzhelyek, sirkerítések, csavarárúk, épület vasalások stb.

kizárólag **Szántó Dezső** mű- és épület lakatosnál
Szent János-utca 25. szám ■ Versenyképes árajánlattal szívesen szolgálók.

Partoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvételnek

Telefon 491. szám

Körösi János

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, Körös-utca 44. sz.Tisztelettel értesitem az uri
közönséget, hogy nálam

a legjobb szabásu öltönyök

készülnek bármily kivitelben,
igen szolid árak mellett. Egyben
megemlítem, hogy szabászatomat
Londonban tanultam, amelyről
bizonyítványt bármikor felmu-
tathatok. — Pontos kiszolgálás.

Modern szabás!

Olcsó árak!

SZABÓ JÁNOS

uri divat szabó és egyenruha készítőnél
a legdivatosabb szövetek dus választékban vannak főlalmazva.

Modern szabás. Iztékes munka.

Fő-utca, (Gerliczy-palota.)

Tanuló felvétetik.

Sziládky Ernő

uri szabó

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. szám.

Telefon szám: 254.

Tiszteletteljesen hozom nagyraecskült
megrendelőim és a nagyérdemű közönség szí-
ves tudomására, hogy 12 év óta Rákóczi-ut
3. sz. a. (Weiszlovits-házban) levő

uri szabó üzletemet

ugyanesak a Rákóczi-ut 9. szám alá
(volt Barisch) Óváry-palotába helyeztem át.Midőn ezen körülményt szíves figyel-
mébe ajánlom, kérem rendelményeit továbbra
is hozzám juttatni.Új üzletembe már megérkeztek a leg-
divatosabb valódi hazai és angol
gyártmányu tavaszi és nyári szöve-
teim.

Kiváló tisztelettel

SZILÁDKY ERNŐVidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan
elintézek.

Megóvást

csakis szakember kezébe kell adni
mindennemű szörme és téli dolgok
megőrzése saját kezeléssel.
A szörme holmikat annak idején
tisztítva és kijavítva adom
haza. Olcsó árak.

Becses pártfogást kérek

Révész Lajos

szűcs mester.

Teleky-utca 24. A zárdával szemben.

! Üzletem tűz- és betörés ellen!
biztosítva van.

Biró László

férfi és női divat szabó.

Párizs-utca 2. sz. Saját ház.

A nagyváradai tisztviselő fogyasztási szövetkezet
szabója.

Telefon 832.

Telefon 832.

ANTIQUARIUM
Rákóczi-ut 10.
NAGYVÁRAD.
BENKŐ
Mindenféle
könyvet
olcsón
ad és vesz.

Legbiztosabb és legmegbiz- !! hatóbb nyaraltatás !!

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe
ajánlom, hogy szörmeáruikat, téli öltö-
nyöket, függönyöket, szőnyegetek stb.
nyaraltatás végett csakis szakmabeli
egyéneknek méltóztassanak elhelyezni,
hol kívánatra bármikor felmutatható
legyen, a nyaralások tisztán kezelve,
gondozva és kijavítva annak idején
haza szállítatom. A raktárom s üzle-
tem a károk ellen biztosítva van, azért
kérem a nagyérdemű közönség szíves
bizalmát. Tisztelettel

ZIMÁNYI ANDRÁS

szűcs mester.

Színház-u. 4. sz. Dr. Adorján Emil-ház.

BARTA IMRE

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ

NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-u. 29.

ELVÁLLAL: Szobafestést,
mázolást, tapétázást és min-
den e szakmába vágó mun-
kát olyan árban, melyért
senki el nem készíti. □

KITÜNŐ AJÁNLATOK!!

Biró István

olpész mester

Nagyvárad, Nagyteleky-utca 38. sz.

Készít mérték után uri és női cipő-
ket, kifogástalan szabásukat. És
egyéves önkéntes uraknak min-
den fegyvernemhez cipőt, csizmát
előírás szerint legutányosabban. —

Olcsó árak!

Pontos munka!

UJ!

UJ!

UJ!

SPRINGER és JANOWSKY

mindennemű díszítő és butorra való
pazományok készítői

Fővárosi izlés!

Olcsó árak!

Modern munka!

!! Költségvetések díjtalanul !!

Nagyvárad, Teleky-utca 11. sz.

Első magyar általános biztosító társaság, Budapest.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

KIADÁSOK.

Ötvenegyedik évi zárszámla 1908. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

	korona	fill.	korona	fill.		korona	fill.	korona	fill.
I. Tűzbiztosítás.					I. Tűzbiztosítás.				
Kifizetett károk és költségek	10,850,062	—	6,153,793	52	Az 1907. évről áthozott készpénz díjtartalék	—	—	6,500,000	—
levonva viszontbiztosított károk és költségek	4,636,268	48	623,698	67	a viszontbiztosított rész levonása után és				
Függőben maradt károk tartaléka	—	—	1,179,509	29	Tűzbiztosítások után bevett készpénzdíjak és				
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosított rész	—	—	322,154	26	a f. évben lejárt díjkötelez. és díjváltók	20,697,671	15		
levonva: törlesztett díjak	—	—	123,133	78	levonva: törlesztett díjak	2,746,649	05		
Postabérek	—	—	20,000	—	viszontbiztosítási díjak	—	—		
A tüzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek	—	—	1,511,099	09	és díjrészek	6,948,643	15	9,095,292	20
Behajthatatlan követelések leírása	—	—	4,641	81	Az 1907. évben függőben maradt károk tartaléka	—	—	827,136	50
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított	—	—	6,500,000	—	II. Szállítványbiztosítás.				
rész levonása után és minden megterhelés nélkül	—	—	16,488,025	42	Az 1907. évről áthozott készpénz díjtartalék	—	—	100,000	—
II. Szállítványbiztosítás.					a viszontbiztosított rész levonása után és				
Kifizetett károk és költségek	545,604	46	93,109	95	Szállítványbiztosítások után bevett készpénz-				
levonva viszontbiztosított károk és költségek	452,404	51	97,852	63	díjak	28,588	70	570,449	47
Függőben maradt károk tartaléka	—	—	21,953	95	levonva: törlesztett díjak	485,251	50	463,810	20
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosított rész	—	—	100,000	—	viszontbiztosítási díjak	—	—		
utáni bevétel levonásával	—	—	812,916	53	Az 1907. évben függőben maradt károk tartaléka	—	—	78,990	81
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított	—	—	2,127,956	96	III. Jégbiztosítás.				
rész levonása után és minden megterhelés nélkül	—	—	374,499	38	Az 1907. évről áthozott díjtartalék	—	—	658,355	01
III. Jégbiztosítás.					Jégbiztosítások után bevett készpénzdíjak	3,663,990	66		
Kifizetett károk és költségek	2,540,052	40	1,022,009	48	levonva: törlesztett díjak	329,774	38		
levonva viszontbiztosított károk és költségek	1,517,952	92	4,342	64	viszontbiztosítási díjak	1,969,278	41	2,299,057	79
Függőben maradt károk tartaléka	—	—	220,438	94	Az 1907. évben függőben maradt károk tartaléka	—	—	5,169	18
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosított rész	—	—	42,080	19	IV. Betörésbiztosítás.				
utáni bevétel levonásával	—	—	2,127,956	96	Az 1907. évről áthozott készpénz díjtartalék	—	—	240,000	—
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított	—	—	374,499	38	a viszontbiztosított rész levonása után és				
rész levonása után és minden megterhelés nélkül	—	—	2,851,630	91	Betörésbiztosítások után bevett készpénz-				
V. Egyéb bevételek.					díjak és díjrészek	47,771	26	847,681	31
Az előző évi üzletből fennmaradt nyereségért	—	—	22,105,029	30	levonva: törlesztett díjak	161,255	88	209,027	09
					viszontbiztosítási díjak	—	—		
					Az 1907. évben függőben maradt károk tartaléka	—	—	8,982	87
					V. Egyéb bevételek.				
					Szelvény-, takarékpénztári-, válto- és egyéb kamatok, vala-				
					mint árfolyamnyereség idegen pénzeszközök után	986,517	64		
					Társasági házak tiszta jövedelme	137,348	47	1,078,861	11
								22,105,029	30

VAGYON.

Mérlegszámla 1908. december 31-én.

	korona	fill.		korona	fill.		korona	fill.
I. Tűzbiztosítás.			I. Tűzbiztosítás.			TEHER.		
Elhelyezett tőkepénzek takarékpénztárak- és bankoknál	4,261,895	95	Résztvényalapítók: teljesen befizetett 2000 egész részvény 1000 forint és					
3,284,000 kor. n. é. Magy. földhit. intez. 4%-os koronázalólevél 92-50	3,037,700	—	teljesen befizetett 2000 fél részvény 500 forint					
2,949,000 " " Magy. lezártított- és pénzváltó 4%-os záloglevél 93-50	2,757,815	—	Társasági tartalékok			6,000,000	—	
1,740,000 " " Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 4%-os záloglevél 92-50	1,609,590	—	Külön tartalék			6,000,000	—	
974,000 " " Pesti magy. keresk. bank 4 1/2%-os közszégi kötv. 93-50	935,000	—	Jégbiztosítási külön tartalék			3,285,001	37	
1,000,000 " " Magyar jelzálog hitelbank 4 1/2%-os közszégi kötv. 93-50	985,000	—	Tűzbiztosítási díjtartalék készpénzben a viszontbizt. rész levonásával és			500,000	—	
250,000 " " Magyar általános takarékpénztári 4%-os záloglevél 92-25	230,825	—	minden megterhelés nélkül			6,500,000	—	
350,000 " " Aradi polgári takarékpénztár 5%-os záloglevél 97-—	339,500	—	Szállítvány-bizt. díjtart. készpénzben a viszontbizt. rész levonásával és					
244,000 " " Temesvári első takarékpénztár 4 1/2%-os záloglevél 97-25	237,290	—	minden megterhelés nélkül			100,000	—	
105,000 " " Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5%-os záloglevél 100-—	105,000	—	Jégbiztosítási készpénz-díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és					
1,963 drb. Magy. Francia biztosító részvénytársasági részvény A 200-—	2,392,600	—	minden megterhelés nélkül			302,972	77	
90 drb. Bécsi élet- és járadékbiztosító intézeti részvény A 740-—	666,000	—	Betörésbiztosítási készpénz-díjtartalék a viszontbiztosított rész levon. és					
649 drb. Bécsi biztosító társ. részvény A 470-—	306,080	—	minden megterhelés nélkül			280,000	—	
997 drb. Hazai általános biztosító r. társasági elsőbbségi részvény A 200-—	199,400	—	Tűzbiztosítási függő károk tartaléka			623,698	67	
A fenti értékpapírok stb. után az év végéig esedékes kamatok	273,521	29	Szállítvány-biztosítási függő károk tartaléka			97,852	63	
Tízévesedő és szolgák nyugdíjalapjának értékei:			Jégbizt. függő károk tartaléka			4,342	64	
Ezen értékpapírok után az év végéig esedékes kamatok	1,965,000	—	Betörésbizt. függő károk tartaléka			19,529	95	
„Ornódi Ornódy Amélie alapítványa” értékei:	16,825	—	Különféle hitelek			972,168	56	
50,000 kor. n. é. Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 4 1/2%-os zálogl. A 97-50	49,335	—	Előbbi évekről addig fel nem vett osztalékok			7,475	—	
Az év végéig esedékes kamatok	379	50	Tízévesedő és szolgák nyugdíjalapja			2,011,236	78	
Elő magyar általános biztosító társaság „Tűztőlók segélyalapja” érté-	72,594	83	Az első magyar általános biztosító társaság felezéskor alapja			500,000	—	
kei, letétben a m. kir. állampénztárban	7,425,517	82	Elő magyar általános biztosító társaság „Levegő-alap”			200,000	—	
Lezártított és visszatérítendő váltók	3,508,300	—	Elő magyar általános biztosító társaság „Ezeréves alapítvány”			100,000	—	
Társasági házak	2,170,854	49	Ornódi Ornódy Amélie alapítványa			100,000	—	
Különféle adósságok:	965,496	25	Elő magyar általános biztosító társaság „Tűztőlók segély-alapja”			51,737	50	
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselősegeknél	898,018	26	Elő magyar általános biztosító társaság „Tűztőlók segély-alapja”			72,834	83	
Jégbiztosítási osztály folyó számlán	71,654	99	Elő magyar általános biztosító társaság „Tűztőlók segély-alapja”			5,392,936	77	
Központi pénzkészlet	35,973,583	36	Elő magyar általános biztosító társaság „Tűztőlók segély-alapja”			2,851,630	91	
			1908. évi nyereség			35,973,583	38	

II. Életbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK.

Negyvenhatodik évi zárszámla 1908. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

	korona	fill.		korona	fill.		korona	fill.
I. Tűzbiztosítás.			I. Tűzbiztosítás.			TEHER.		
Törlesztett kötvények díja	1,428,308	14	A múlt évből áthozott díjtartalék					
Visszatérítendő kötvényekért	2,069,309	04	Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után	2,607,950	36			
Haláleset után kifizetett károsság	4,326,581	96	az előbbi években kiállított kötvények után	18,293,130	79			
Lejárt kiházasítási tőkéért	3,777,747	34	a biztosított tőke emelésére fordított nyeresémények	95,204	25			
Kiházasítási biztosításoknál haláleset következt. díjvisszatérít.	56,238	81						
Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka	791,441	30						
Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka	270,543	74						
Évjáradékokért	491,552	85						
Viszontbiztosítási díjak	714,201	03						
Bélyegyekért	382,509	58						
Irodai bér, postadíjak, nyomtatványok, úti- és egyéb költs.	1,254,436	89						
Tiszt. fizetések	307,536	48						
Adóért	41,406	96						
Orvosi díjakért	2,973,903	87						
Szerzési és díjbehajtási költségek	1,508,015	21						
Behajthatatlan tartozások leírása	43,017	55						
Kisrészelt biztosítások tartaléka	8,000	—						
Díjtartalék az év végén	17,678,750	51						
1908. évi nyereség	120,090,742	75						
	1,364,240	34						
	139,133,733	60						

VAGYON.

Mérlegszámla 1908. december 31-én.

	korona	fill.		korona	fill.		korona	fill.
I. Tűzbiztosítás.			I. Tűzbiztosítás.			TEHER.		
Értékpapírok	1,799,390	kor. n. é. magy. kir. 4%-os koronázaló 91 kor. 15 fill.-el		1,604,513	45			
8,397,000 " " magy. földhitelint. 3 1/2%-os záloglevél 83 kor. 50 fill.-el	7,011,405	—	Díjtartalék	123,490,137	kor. 65 fill.			
14,850,200 " " magy. földhit. 4%-os zálogl. 92 kor. 50 fill.	13,741,060	—	levonva a viszontbiztosítás 1 díjtartalékot	3,399,355	14 fill.	120,090,742	51	
15,596,200 " " magy. földhitelint. 4%-os koronázaló 92 kor. 50 fill.	14,427,040	—	Biztosítási alap			855,858	17	
10,998,800 " " kisbirt. orsz. földhitelint. 4%-os koronázaló 93 kor. 50 fill.	9,442,004	—	Kiházasítási tőkék nyereséménye			729,539	77	
6,973,100 " " magy. orsz. közp. takp. 4 1/2%-os zálogl. 97 kor. 50 fill.-rel	10,789,935	—	Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka			791,441	30	
493,100 " " magy. orsz. közp. takp. 4 1/2%-os zálogl. (ápril) 93 kor. 50 fill.	6,519,848	50	Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka			270,543	74	
391,000 " " magy. orsz. közp. takp. 4 1/2%-os zálogl. (júni) 93 kor. 50 fill.	458,583	—	Törlési csoportok számlája			165,851	15	
6,002,400 " " egyesült pesti f. v. takarékp. 4 1/2%-os zálogl. 98 kor. 50 fill.	976,135	—	Előre fizetett díjak			23,458	41	
406,000 " " egyesült pesti f. v. takarékp. 4 1/2%-os zálogl. 93 kor. 50 fill.	5,612,244	—	Fel nem vett nyeresémények 1907. évről			79	89	
585,000 " " belvárosi takarékpénztár 4 1/2%-os zálogl. 99 koronával	401,940	—	Kisrészelt biztosítások tartaléka			8,000	—	
9,754,000 " " pesti hazai első takarékp. egyes. 4%-os zálogl. 93 koronával	576,225	—	Viszontbiztosított intézetek és mások követelése			162,066	42	
5,287,900 " " m. jelzáloghitelbank 4%-os zálogl. 93 koronával	9,071,778	—	1908. évi nyereség			1,364,240	34	
1,000,000 " " magy. jelz. hitelbank 4 1/2%-os kor. zálogl. 98 kor. 50 fill.	4,917,747	—				124,461,521	70	
370,000 " " magy. jelz. és pénzv. 4%-os zálogl. 93 kor. 50 fill.	364,450	—						
1,000,000 " " magy. lez. és pénzv. 4%-os zálogl. 93 kor. 50 fill.	935,000	—						
Beosztottak bérével és piskai-vajdahunyadi vasúti o. s. kötvény	1,153,374	61						
240,000 kor. n. é. első horvát takarékpénztár 4 1/2%-os zálogl. 98 kor. 75 fill.	246,875	—						
440,000 " " egyesít. Államadós. 4%-os osztagj. (ápr.) 97 kor. 25 fill.	427,900	—						
60,000 " " egyesít. Államadós. 4%-os papírj. (febr.) 97 kor. 25 fill.	58,350	—						
7,880,000 " " trust-parenzei n. é. v. 4%-os elsőbbs. kötv. 99 kor. 50 fill.	7,872,130	—						
1,470,000 " " „Randolfsbahn” Államadós. 4%-os kötv. 95 kor. 10 fill.	1,397,970	—						
1,000,000 " " Wismar Verkehrs-Anlagen-Anleihe 4%-os kötv. 95 koronával	850,000	—						
612,400 líra olt. 8 1/2%-os járadék és kamatai	596,069	79						
Törlési csoportok értékpapírjai: 180,700 kor. n. é. magy. kir. 4%-os koronázaló 91 kor. 15 fill.	164,708	05						
1908. évi elvett kamatok	951,908	16						
Jelzálog kölcsönök	275,478	98						
Kötvény-kölcsönök	13,168,771	—						
Viszontbizt. kötvény-kölcsönök	4,408	32						
A központi tartozások folyó számlán	5,392,936	77						
Vésér- és sütyőnkéségek és mások tartozásai	3,965,963	07						

Budapest, 1908. december hó 31-én.

Steiner Jenő,
Biztosítási könyvvivő.

Bárdi Harkányi Frigyes,
László Zsigmond,
Az igazgatóság:
Ornódy Vilmos,
Baltasar Adolf, aligazgató.

Jergely Tóder,
a központi könyvezés főnöke.

A fenti számlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben és az alapokmányokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a f. és megállapítottak.

A felügyelő bizottság: Berkevióy Albert, Burchard-Belavary Konrád, Hájós József, Németh Titusz, Bárdi Radnányi Géza.

Nyomatott a Szenti László-nyomdában, Nagyváradon